

Kaupunkipuro Kuninkojan kunnostus

9.11.2021 Liisa Vainio

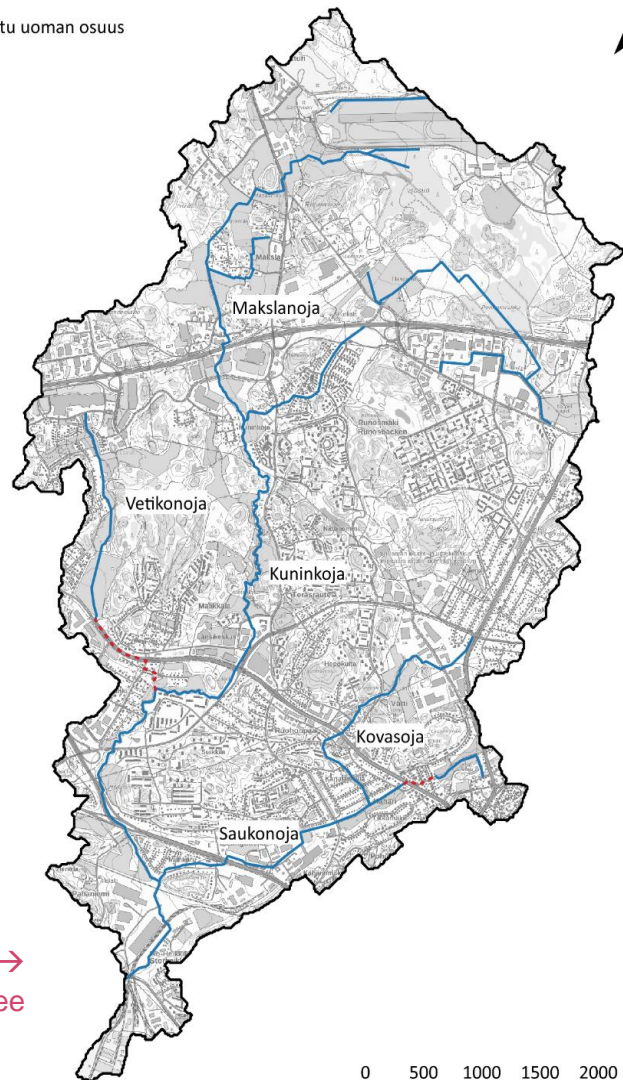
Kuninkoja

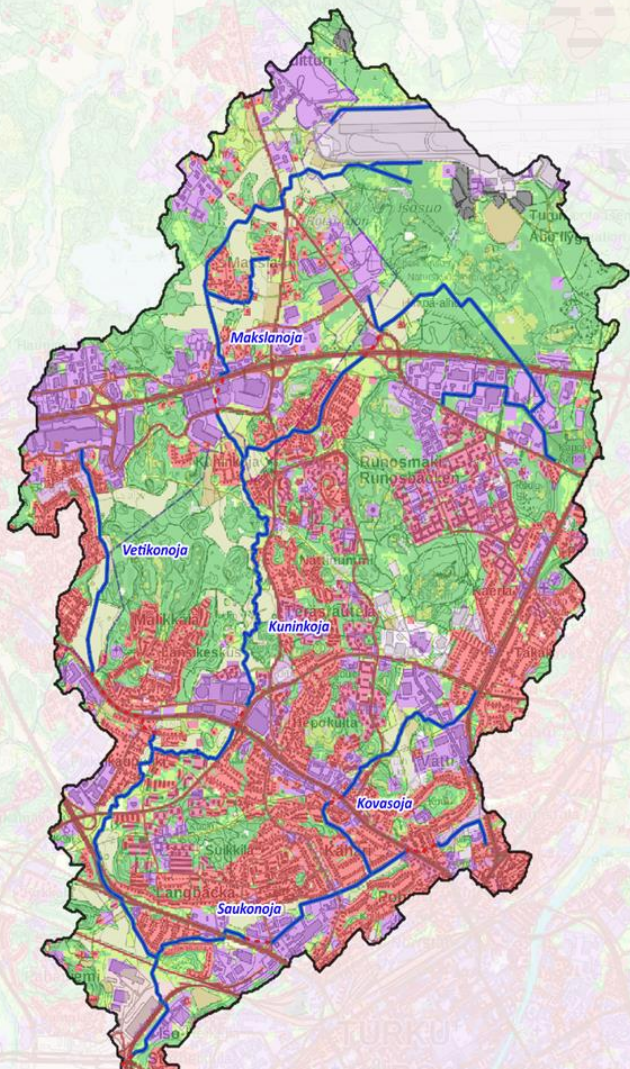
- Sijaitsee Turun ja Raision alueella
- Valuma-alue n. 27 km²
- Pääuoman pituus n. 8 kilometriä
- Merkittävimmät sivu-uomat Saukonoja-Kovasoja, Makslanoja ja Vetikonoja
- N. 50 % valuma-alueesta rakennettua aluetta
  - 42 % metsät, avoimet kankaat ja kalliomaat
  - 8 % maatalousalueita
- [Linkki maastokarttaan](#)
- [Karttalinkki](#) (Google maps)

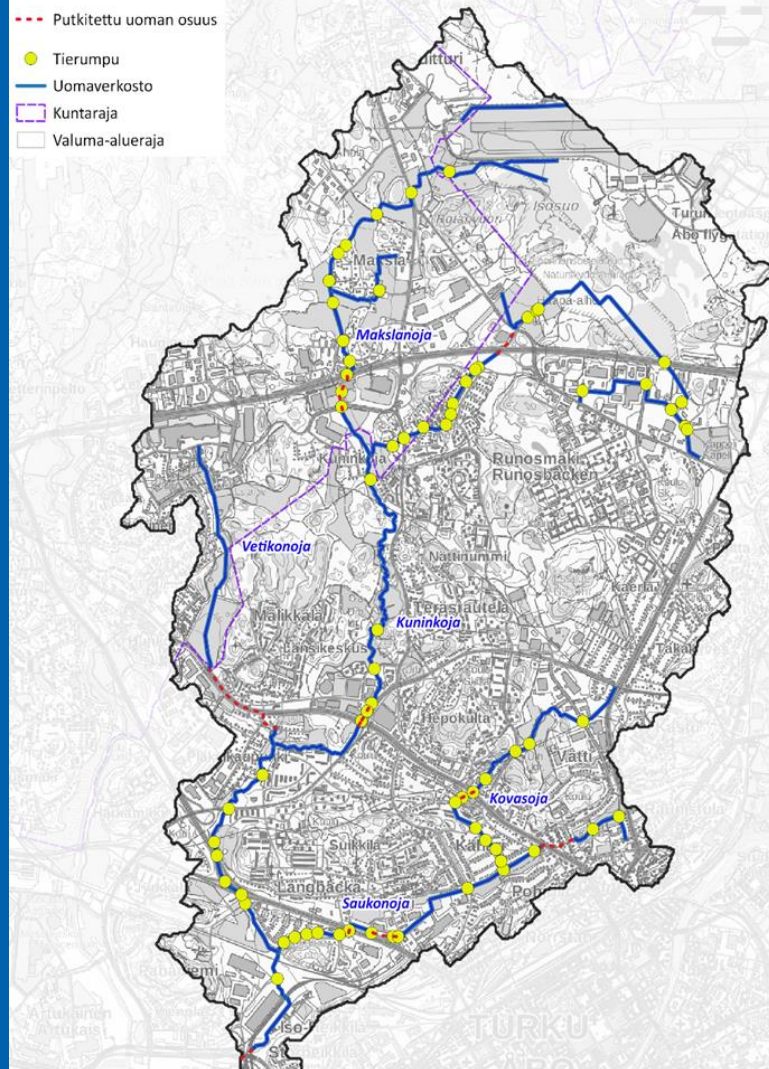
*Huom. Kartassa ei näy uoman viimeistä 700 → metriä, jonka uoma kulkee putkitettuna ja laskee mereen Ruissalon saaren edustalle

--- Putkitettu uoman osuus
— Uoma

- Putkitettu uoman osuus
- Tierumpu
- Uomaverkosto
- Kuntaraja
- Valuma-aluearaja

Kuva: Valonia

**Kuninkojan ympäristö on tärkeä viheralue ja ekologinen jatkumo
kaupunkiympäristössä**

**Kuninkojan uomaverkosto
toimii tärkeänä ekologisena
käytävänä**

Kuva: Valonia

Luonnontilaisen kaltaisia meandroivia puro-osuuksia tulvarantoinen

Kuninkoja on merkittävä osa Turun kaupungin hulevesijärjestelmää

Kuormituspiikkejä

**Merkittävä osa hulevesijärjestelmää -> uoman kunnossapitoa
(perkauksia, uoma suoristuksia, padottavien puiden poistoa yms.)**

Saukonoja virtaamassa Saukonojantien sillan alle

Kuninkoja virtaa satamaradan sillan alta, veden jääneet kokonaan veden alle – silta toimii patona

Tulvaongelmat

Kuninkojan kunnostusta

- n. 2010-2012 Kalatalousalueen toimesta ja ELY:n rahoituksella vastakuoriutuneiden taimenten istutuksia Kuninkojaan
- 2011-2012 Turun ammattikorkeakoululla ”Turun seudun virtavesien kunnostustarvekartoitus –hanke, jonka aikana Kuninkojan kunnostusmahdollisuuksia tarkasteltiin.
- 2013 Vieraslajien torjunta Kuninkojan varrella
- 2014 Valonian purokunnostushanke. AMK opinnäytetyönä ”Kuninkojan kalataloudellinen kunnostustarveselvitys”. Talkookunnostusten aloittaminen.
- 2014 Keskustelut kaupungin kanssa Kuninkojan kunnostuksista ja ”pehmeämmistä” uoman muokkauksista tulvasuojelun tarpeisiin.
- 2014 Turun kaupungin alueellinen hulevesisuunnitelma
- 2016 Turun kaupungin hulevesiohjelma
- 2018-2019 Turun kaupungille laadittiin Kuninkojan hoitosuunnitelma: ”Hoitosuunnitelman tarkoituksena on toimia yleissuunnitelmana Kuninkojan vesistön ekologisen tilan kunnostuksille, luontoarvojen huomioimiselle ja hulevesien hallinnalle”
- 2020-2021 Talkookunnostuksia ja koskikunnostusta
- 2020 Alkoi Turun kaupungin hankkeena Pomponrahkan ennallistamishanke Helmi-elinympäristöohjelman rahoituksella
- 2021 Turun kaupungin ja Valonian yhteishankkeena ”Virtaa kaupunkipuroihin - Kuninkojan kunnostus –hanke Helmi-elinympäristöohjelman rahoituksella.

Lista ei täydellinen, mm. runsaasti hulevesien hallinnan kehittämistä

Virtaa kaupunkipuroihin – Kuninkojan kunnostushanke 2021-2022

- Kunnostusten tavoitteena on Kuninkojan vesistön ja rantaluonnon ekologisen tilan parantaminen ja monimuotoisuuden lisääminen sekä vesistön tarjoaman sini-viherverkoston vahvistaminen.
- Uoman kunnostukset ja tulvatasanteiden rakentaminen tasaavat virtaamavaihteluita, vähentävät uoman eroosiota ja Saaristomereen päätyvää vesistökuormitusta.
- Kunnostetaan rantavyöhykettä tulva-alueita palauttamalla ja lisäämällä puustoa rantavyöhykkeelle. Rantapuusto vähentää uoman eroosiota, lisää uoman varjostusta ja tuottaa virtavesiekosysteemin tärkeää lehtikariketta ja puuainesta. Tavoitteena on samalla parantaa puron toimivuutta ekologisenä käytävänä rakennetulla kaupunkialueella. Lisäksi ranta-alueilla toteutetaan vieraslajien torjuntaa.
- Turun kaupunki ennallistaa erillisellä Helmi-hankeella Kuninkojan valuma-alueen latvaosissa sijaitsevaa Pomponrahkaa. Tavoitteena on suon luontotyyppien ja suon aiemman vesitalouden palauttaminen.

Taimen istutukset Kuninkojaan vastakuoriutuneina poikasina

Taimen istutukset mätirasioissa

Kuninkojan kalastoa seurataan sähkökoekalastuksilla, istutetut taimenet ovat kasvaneet hyvin.

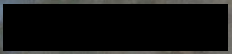

Taimen on lisääntynyt Kuninkojassa jo luontaisesti

Koeravustukset: Kuninkojassa elää jokirapukanta

Tietoisuuden lisääminen

Yhteistyö

Osa toteutettiin talkookunnostuksina WWF suomen, Keskon ja Valonian kanssa -> viestintää ja suurempaa huomiota asialle

Talkoilla: Osallistaminen, näkyvyys, viimeistely

Materiaalit lähelle ja uomaan konetyöllä

Viimeistely käsityönä

Mediahuomio

- [Keskellä turkulaista lähiötä on jalokaloja kuhiseva keidas, jota harva huomaa – asukkaita rohkaistaan ”naapurikyttäykseen” \(Ilta-Sanomat 7.9.2020\)](#)
- [Kivet lensivät, sora ropisi: Turun Kuninkojaan tehtinn joukolla uhanalaiselle taimenelle uusia lisääntymisalueita \(WWF 7.9.2020\)](#)
- [Taimenelle tehtiin uusia lisääntymisalueita Kuninkojaan \(K-ryhmä 7.9.2020\)](#)
- [Taimenelle lisää lisääntymisalueita Kuninkojaan \(Turun Seutusanommat 18.9.2020\)](#)
- [Turun Kuninkojaan ja Jaaninojaan istutetaan taimenia \(YLE 9.4.2020\)](#)
- [Kuninkojaan istutetaan 10 000 meritaimenen poikasta \(Turun Sanomat 8.4.2020\)](#)
- [Kuninkojaan istutetaan 10 000 meritaimenen poikasta tällä viikolla \(Aamuset 8.4.2020\)](#)
- <https://turunseutusanommat.fi/2018/05/kuninkoja-luonnon-monimuotoisuutta-kaupungin-tuntumassa/>
- <https://yle.fi/uutiset/3-11299663>
- <http://www.lansi-turku.net/kaupunkipurot-lansi-turun-luontoarvoa-ja-kaupunkilaisten-keitaita>
- <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2020/01/03/kuinka-nopeasti-puroon-heitetty-roska-kulkeutuu-itamereen>

Kuva: Juha Laaksonen / Yle

Kuva: Liisa Vainio

Livian aikuisopiskelijat

Kuva: Liisa Vainio

Kuva: Liisa Vainio

Rantavyöhyke ja valuma-alue

Kuva: Liisa Vainio

**Valuma-alue, luontopohjaiset, ekosysteemipalveluita tarjoavat
hulevesiratkaisut**

Kuva: Liisa Vainio

**Yhteistyölle tulisi keksiä uusia muotoja ja syventää yhteistyötä.
Molempia hyödyttävä – rahaa silloin kun se mahdollistaa jonkin toimenpiteen
tai hankkeen
Yhteistyössä ollaan vasta alussa**

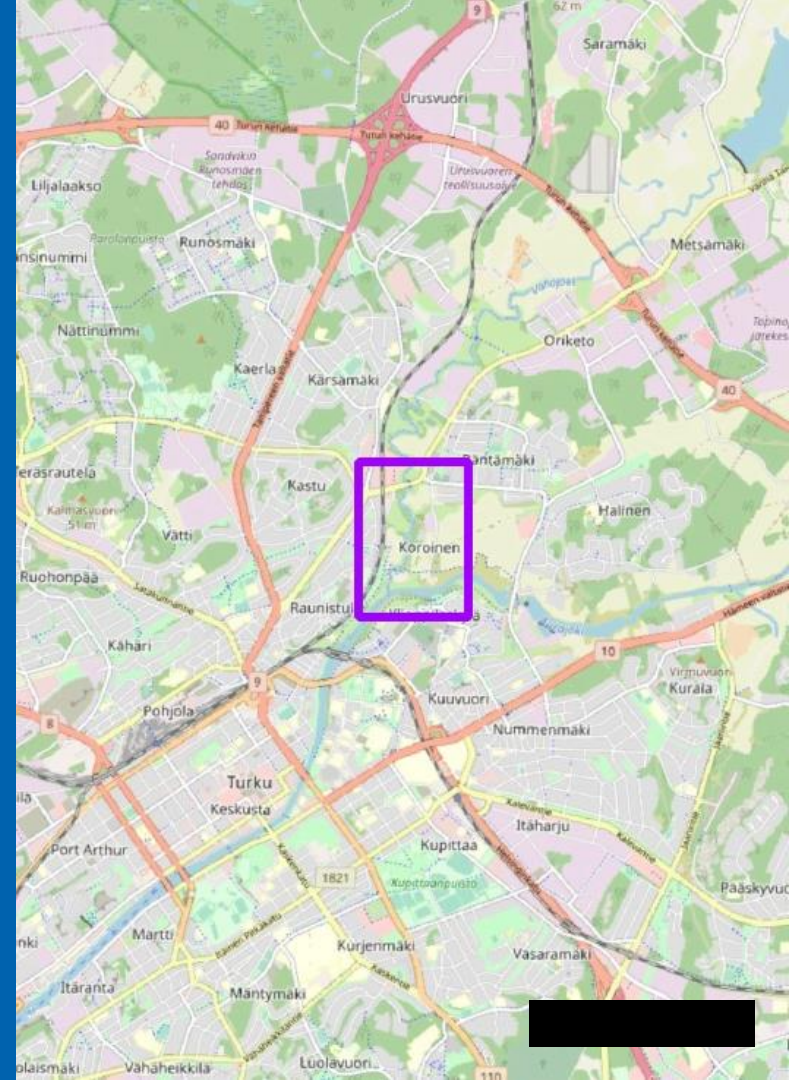
Kokeiluhaku auki Saaristomeren luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi

**Onko sinulla innovatiivinen
kokeiluidea Saaristomeren luonnon
monimuotoisuuden kehittämiseen
liittyen? Nyt Turun Itämerihaaste etsii
neljää Saaristomeren luonnon
monimuotoisuutta edistävää kokeilua.
Kokeilujen toteutukseen on varattu
7000 euroa kokeilua kohden.**

Vähäjoen alimman kosken kunnostus osallistavalla asukasbudjetoinnilla

Kuva: Liisa Vainio

KIITOS!